

aanving, voelde hij terstond waar zij heenwilde, brak haar af en vertoonde dan een geforceerde opgewektheid. Ook dit kwam haar een tijd begrijpelijk voor, zij schikte zich geduldig, onderhield zelf af en toe haar weemoedige gedachten over de gestorven dokter en diens vrouw en leefde intussen gelukkiger dan in de tijd toen haar man's belangstelling voor andere vrouwen haar rust bedreigde. Na een paar jaar zou de weduwe hertrouwen, zij deelde dit nieuws, dat zij 't eerst gehoord had, aan haar man mee, voorzichtig, doch als een heuglijk feit. Hij nam het ook als zodanig en zij werd al vrijmoediger in een voor haar bijna geheel teruggekeerde harmonie van samenleven. Zij verzuimde daarbij op te merken hoe er in hem aldoor iets bleef dat zich wrong uit de besloten atmosfeer en daarom ontstelde ze toen ze het later merkte.

Lies hield hem het best bij als hij fantazeerde over dolzinnige reizen in verre landen; hij hield ervan zichzelf en haar te doen leven in allerlei fabelachtigheden. Zijn vrouw volgde meestal goedwillig deze scherts; Johanna keek hem soms aan met een merkwaardige vraag in de oogen, omdat ze hem veel liever eens zou hooren praten over een reis hier in 't land of iets verder, practisch en voor hen te bekostigen, — met gefantazeerde avonturen wel graag, maar toch zulke als bereikbaar waren. Toen zijn scherts wranger werd en meer duidde op een vluchten van zijn innerlijk uit haar kleine kring voelde zijn vrouw allengs de oude onrust terugkeren door een dreiging, onbegrijpelijker doch niet minder zwaar dan vroeger. Hij bezon zich, liet zijn scherts na, doch de dreiging bleef.

Een keer spraken ze over een ongeluk dat gebeurd was en het viel haar op dat hij onbevangen daarover praatte. Nog een paar maal trof haar iets dergelijks en zij begreep dan dat hij dit onderwerp niet alleen niet meer ontweek, doch zocht. Hij zag hoe ze betrok en het krenkte hem: hij zou ook zonder deze maning wel weer teruggekomen zijn van deze hebbelijkheid, oordeelde hij. Er was overigens veel in hun leven dat met behulp van zijn beheerstheid en goede wil leek op te bloeien als vroeger: hij verlustigde zich met haar in haar kwekerij in huis en tuin en kwam vaak in een echte vertedering tegemoet aan de kleine wensen van zijn vrouw en de kinderen. Te meer haatte hij soms haar gedurige gevoeligheid en vrees voor wat haar oneigen was.

Op een morgen terwijl hij half aangekleed in de spiegel zag, enkel voor het rechtschuiven van zijn das, keek hij opeens scherper. Hij droeg de laatste tijd een bril. Zijn vrouw was nog in de kamer, stond op het punt deze te verlaten. Terwijl hij begon te spreken voelde hij wel dat er iets moest scheuren, maar zijn drang om zich te uiten was nu sterker dan alle overwegingen. Hij zei, bevangen in een grote ernst die een diepe hese klank aan zijn stem gaf: 't Is zeker vreemd, maar ik — lijk op hem, ik zie het duidelijk!